

✠ ПОМОГАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

7. číslo

Budyšin, julij 1960

Lětnik 12 10

Hrono za pražnik 1960

Bóh njeje změšenja, ale měra Bóh. 1. Kor. 14, 33 a

Druhdy je strašne, jenož jednu jeničku štučku — abo kaž w našim teksće samo poł štučki — ze zwiska cyłego stawa wzać a nam jenož tak před woči stajić. Tak tež Pawoł njeje chcył z našim hronom zasadnje něšto prajić, ale počahuje so wuraznje na kemšace žiwjenje w Korinće. Štož je swěru w zašlych njedželach po bibliskim planje w 1. lisće na Korintiskich čitał, je zhonił, zo tamniše a tehdomniše cyrkwinske a wosadne žiwjenje běše cyle hinaše hač pola nas. Hakle před krótkim běchu so tamni křescenjo k nowej wě-rje wobročili a so dali křičić. Na jednym boku běchu hišće wohroženi wot póhanskeje zmyslenosće, w kotrež běchu hač dotal žiwi byli. Na druhim boku horliwje skutkowachu za nowe, za kotrež dyrbjachu najprjedy hakle wěstu nowu formu a podobu namakać.

Tak so na přikład na kemšach cyle hinak zadžeržowachu hač my. Woni mějachu jara žiwe wašnje, Božu službu wotměwać. Mějachu wěcy, kotrež my docyła wjace njeznajemy, mjenujcy tak mjenowane řečenje w jazykach. Njemóžu to tu dale wopisać. Ale móžeše so tam na wosadnych zhromadźiznach stać, zo někotři w samsnym času rěčachu abo spěwachu abo so modlachu. A Pawoł praji: Tak njeńdže! Što sej cuzy myslí, jelizo připadnje na tajke kemše přińdže? Po jeho zdaću sće wšě strowy rozum zhubili. A nic jenož tohodla. Tajke změšane wašnje je zasadnje přećiwo Božej woli. Bóh sam njeje změšenja, ale měra Bóh! W jeho stwórbje na přikład njeje wšo změšał, ale wšo stworił svojeho runja, kaž móžeš w 1. knihach Mójzasowych čitać. A to réka tola, wšo je sčinjene po wěstym porjedže.

My smy dawno zwučeni na wěsty porjad Božej služby. Wězo

Woheń wěry so hori a njehasnje

Serbski ewangelski cyrkwinski džeń 1960 w Minakale

Kak wjele křescanskeho ducha tola w našim serbskim ewangelskim ludže tči! Kak swěru so tola wón k swojej cyrkwi džerži! To smy móhli znova dožiwić w Minakale, hdžež so 18. a 19. junija zetkachmy na swój lětuši Serbski ewangelski cyrkwinski džeń. Wulka bě syła tych, kiž bě přišla ze wšěch dželow serbskeje ewangelskeje Lužicy, zo by so tudy mójnje a džakownje wuznała k swojemu jeničkemu Knjezej a Wumožnikej. Boži dom bě kopaty počny, jako so swjedženski čah serbskich duchownych a cyrkwinskih předstejičerjow — na čole serbski superintendent br. **W i r t h** - Njeswačidlski a wyši konsistorialny rada **F r ä n k e l** - Zhorjelski — do cyrkwyje hibaše.

Sobotu, 18. junija, běchu so zešli na zwučene wašnje duchowni a cyrkwinsky předstejičerjo, sobudželačerjo a druzy swěrní Serbja. Na zwučene wašnje drje so zeńdžechu a tola měješe zhromadźizna lětsa hinaši, wuznamniši raz, dokaž založi so na njej Zwjazk serbskich ewangelskich wosadow. Knjez cyrkwinski rada dr. **H e i m b o l d** - Budyski, kiž ma wulku zaslužbu wo tule wěc, běše

móže so druhdy něšto přeměnić. Haj, nětko je runje nawopak, zo so to tež někotrym njelubi. Ale my chcemy to tak rozumić, zo maja so na tajke wašnje wšelake formy Božej služby we wšelakich krajnych cyrkwjach w Němskej přewinyć. Ale porjad dyrbi być na kemšach. Njeje móžno, zo so jedyn tak a druhí hinak zadžeržuje a wšelake so stawa w samsnym času. To je změšane a nje-měrne wašnje. Pomyslće na cyrkwinski džeń w Minakale! Tam dyrbjachmy měc na kemšach a na hłownej zhromadźiznje wěsty porjad. Wězo při někajkej zabawje njeje tajka kruta disciplina trjeba, hačrunjež tež tam njesmě być wšo změšane a nje-měrne. A wězo, štož wo kemšacym žiwjenju plaći, ma swoje prawo tež hewak w žiwjenju křescana a křescanskeje wosady, mjenujcy, zo porjad a měr knježitej. La.

mjez nami a rozloží statut zwjazka. Z tym je so wutworiła synoda serbskich wosadow, kiž budže so sobu starać wo wšě duchowne potreby ewangelskich Serbow.

Sobotu wječor zeńdže so serbska ewangelska młodžina. To bě přeni kroć, zo so na našim cyrkwinskim dnju bliže z młodžinu zaběrachmy. Z tym je so dopjelnilo dawne přeće a žadanje a wuspěch tohole wječora je nam wobkrućil, zo tu młodžina je, hdyž ju wołamy. Rjana syła hólcow a holcow je z nami spěwala, sej hlójkku lamała a dopokazała, zo je na wšelakich polach wobhojnjena.

Swjedženske předowanje měješe njedzeli dopoldnja knjez superintendent **G r a e f a** - Wojerowski. Zloží swoje mójne a dorazne słowa na tekst ze sčjenja swj. **L u k a š a** (12, 49) „Ja sym přišoł, woheń zapalić na zemi!“, štož bě tež hesło cyłego cyrkwinskeho dnja. Tute słowo njeklinči wšak mile a luboznje w našimaj wušomaj, skerje kruće, haj samo surowje. A tola, to je swjaty woheń, woheń našeje wěry, kiž so tež džensa hišće hori. My smy powoľani, zo by tutón woheń njewuhasnył. Wšudžom, a runje w našim času, mamy my křescenjo telko móžnosćow a samo winowatosć, wuznać swoju wěru. Přez to budže wona wupruwowana a spytowana a potwjeržena. Tutón

woheń je woheń tež nuzow a ćer-pjenjow a mamy jón trjeba, zo bychmy so skrućili a nam naša wěra wjele droša byla, hač wšo zloto na zemi.

Po kemšach witaše předsyda Serbskeho ewangelskeho cyrkwin-skeho dnja, bratr farar L a z a r - B u k e č a n s k i, zhromadženu wosadu a předewšëm zastupnika wjedni-stwa Šleskeje cyrkwje, knjeza konsistorialneho radu Fränkela. Knj. konsistorialny rada tołmačeše swjedźenskeje wosadze wutrobne postrowy a přeća knjeza biskupa H o r n i g a - Z h o r j e l s k e h o. Zložil swoje powitanske słowa na list swj. Pawoła na Romskich (15, 5 a 6) a wuzběhowaše při tym dwoje: Božu sćerpnosć a naše zjednoćen-stwo w Božim duchu. Boža sćerpnosć płaći wšëm, nam kaž tež nje-přećelam našeje wěry. My pak směmy wědžeć, zo je Bóh z nami dla Jězom Chrysta a zo njehodži so z ničim zakryć wulki skutk, kiž je wón přez swojeho Syna na nas dokonjał.

Superintendent bratr Wirth-Njeswačidlski powita zhromadže-ných w nadawku Sakskeje kraj-neje cyrkwje ze słowom: Bóh je lubosć. W lubosći so Serbja kóžde lěto znowa na cyrkwin-skim dnju witaju. Lětsa w Minakale, loni w Budestecach, před dwěmaj lě-tomaj w Slepom, před tym w Ma-lešecach, we Delnim Wujezdze, w Rakecach atd. Kóždy z tutech dnjow je měł wosebite wobličo, zwonkownje kaž tež po duchu.

Bóh je lubosć a nic hida. Tohodla chcemy wotewrjeni być a so wjeselić, hdyž zetkawamy člo-wjekow — njech su tež druheho nahlada —, hdyž jenož maja škrič-ku čłowjeskeje lubosće we sebi.

W připołdnišej přestawce zesy-dachu abo zestupachu so čí, kiž lubuja ludowy spěw, w farskej zahrodze a spěwachu najrjeńše serbske pěsnički. To běše tak pra-we něšto za wutrobu.

Na popołdnišej zhromadžiznje powita najprjedy wosadny du-chowny bratr P j a s t k a wšěch zhromadžěnych a poda jim pře-hlad wo stawiznach wosady a cyrk-wje, w kotrejž su tak wuznamni mužojo skutkowali kaž Jozef Kor-dina abo Hendrich Bamž. Knjez superintendent B u s c h - B u d y s k i rěčeše wo tym, kak wulkotnje tola je, zo so z telko jazykami, to rěka z telko rěčemi chwali jedyn a tón samón Bóh.

Bratr farar P a l e r - H u s c a n s k i prašeše so w swojej narěči: „K čemu je Jezus přišoł?“ Nic, zo

Postawa swj. Pawoła
w Minakalskej cyrkwi

by nam k zemskemu bohatstwu abo k zemskej mocy a česći do-pomhał, nic, zo by kóždemu z jeho chorosćow, nuzow a starosćow wupomhał a nic, zo by wšě pró-stwy a přeća čłowjekow dopjelnił. Jezus njeje wotročk, kiž by chwa-tał na pomoc, hdyž so na njeho dopomnimy a jeho potom zaso za-budžemy. Chrystus je přišoł — kaž je sam prajił —, zo by woheń zapalił. Njecha nam to zwopředka do mysłow: Chrystus — zapaler? Njebě a njeje dha na swěće dosć tajkich, kiž njezapala jenož chěže a statoki, ale tež hidu, zwadu a krawawne wójny? Je Jezus tajki? Ně, zawěsće nic. Wón chce člo-wjekow ze swojim wohnjom wot

Postawa swj. Pětra
w Minakalskej cyrkwi

wšeho zleho wučisćić, wot wšeho, štož so jeho duchej do puća staja. Njech su to naša njedowěra, naša sebićiwosć, naša njeuposlušnosć a njesćerpnosć, naša bojnosć a sta-rosć wo zemske wěcy, naša liw-kosć a naše stajne mórkotanje — to rěka z jednym słowom: naša njedzakownosć. Wo tajki woheń, kiž nas wučisća, Knjeza prošmy, přetož potom nas ničo wjace nje-myli a njezatraša, njech přinđže, štož přinđže.

Bukečanska wosadna, sotra P ě t ř o w a z W a d e c, powědaše nam potom, kak so tutón woheń na wšëm swěće hori. Loni je wo-na pobyla na Ewangelskim cyrk-win-skim dnju w Mnichowje a je tam móhla dožiwić, kak Knjezowe žadanje „Wy dyrbiće mój lud być!“ čłowjekow na wšěch konti-mentach zaběra a jima.

Farar Lazar-Bukečanski zja hišće raz skrótka to, štož bě so prajiło. Na to zakónči serbski superintendent zhromadžiznu a z tym lětuši cyrkwin-skim dzeń.

*

Wulka bě syła tych, kiž su zjaw-nje abo za čichim k tomu přinošo-wali, zo je so naš lětuši cyrkwin-skim dzeń tak wulkotnje poradził.

Na přěnim městnje chcemy so tudy džakować Minakalskej wosa-dze a jeje farskemu domej, kiž stej so tak pilnje a woporniwe wo wšěch a wo wšo starałoj a prócowałoj. Wulcy je nas zwjese-liło, zo je Minakalski cyrkwin-skim chór tak rjenje serbsce spěwał. Za to njech budž dirigentej, knjezej kantorej H e r c e j, a wšëm sobu-skutkowacym wutrobne Zaplać Bóh wuprajene. Tež Minakalski pozawniski chór, kiž je hromadze z dwěmaj Rakečanomaj sobotu a njedzelu z wěže a w cyrkwi pi-skał, chcemy chwalobnje wuzběh-nyć. Hluboko je nas hnuło, štož je nam Wojerowski cyrkwin-skim chór pod nawjedowanjom knjenje sup. G r a e f i n e j e p o s k i ć i l. A jako naše lube Wojerowčanki z kěrluš a „Ja chcu nětk Knjeza chwalić“ w třećej štućce spěwachu „... wón teho njewopušća, kiž na njeho so spušća“, bě nam, jako njeby so ze žanym słowom lěpje prajić móhlo, zo naš Knjez swojich Serbow nje-zabywa. Minakalski a Wojerowski chór stej serbsce spěwałoj a što móhlo nas bóle jimać hač tajke chwalospěwanje w maćernej rěči! Chcemy Boha Knjeza wo to pro-syć, zo by rostla ličba tych, kiž tole rozumja a takle z nami za-čuwaja.

Naše cyrkwinske dny pak nje-
můžeme sej myslit' wjace bjez na-
šeje znateje serbskeje organistki
knjenje Lubiny Rawpoweje-
Holanec a našeho spěwneho
solista bratra fararja Alberta-
Malešanskeho. Knjeni Rawpowa-
Holanec je cyły džen mjz nami
była a přewodžala dopoldniše
kemše a popoldnišu zhromadži-
znu. Farar Albert je spěwał ně-
kotre kěrlušy a što sej njeje při
sebi myslil' abo tež wótre prajil':
Takle spěwać móc, je zawěrnje
wulki Boži dar.

Zběrka na Serbskim cyrkwin-
skim dnju w Minakale je wunjesła
nimale 800 hriwnow, mjenujcy
784,59 hriwnow. Z džakownosću
njevch je naspomnjene, zo bě tež
jedna polstahriwnowka, tójšto
dwacećihriwnowkow a wjele dže-
sachriwnowkow mjz darami. Bóh
žohnuj dary a darićelow!

Na kóncu pak chcemy so dzako-
wać Jemu, bjez kotrehož njebych-

my byli nič. Tebi, njebjeski
Wótče, budž wěcnje džak a chwal-
ba a na Twoju a nic na našu člo-
wječú česć chcemy pomhać roz-
njesć swjaty woheń, kiž je náš
Knjez Chrystus zapalił a kotrehož
płomjenja su lětsa w Minakale
tak jasnje sapale. šno.

K lětu w Berlinje

10. Němski ewangelski cyrk-
winski džen budže, da-li Bóh, wot
19. do 23. julija 1961 w Berlinje.
Prezidium Němskeho ewangelske-
ho cyrkwinskeho dnja Prosy
w „Słowje k Berlinskemu cyrk-
winskemu dnjej 1961“ wšěch
ewangelskich křesćanow w Něm-
skej: Modlée so, zo sej na cyrk-
winskim dnju mjz sobu ćeže wo-
ložimy a zo směli znowa dožiwić
radosć Božu. Mějće tele prede-
wzaće za swoju wěc a pokažće ze
swojim sobudžělom, zo měniće
chutnje z wěru, lubosću a na-
džiju.

Chlěb za džensa . . .

*Wšitcy wěmy so z džakownosću
na to dopomnić, kak bohaće su
w našich wosadach loni hody wo-
prowali za wosebity zaměr — za
tych wjele na zemi, kiž njemůžeba
so najěsć, kiž čerpja nuzu a choro-
sće. „Chlěb za swět“ běše heslo.
Tola to njevch njebě akcija, kiž so
jenož jónu přewjedže. Njepřesta-
wajce chcemy so w křesćanskej
lubosći wo to starać, zo swój džěl
přinošujemy za bėdnych a hlód-
nych. Přez 19 milionow hriwnow
su wšitke ewangelske cyrkwyje
w Němskej hač dotal za to na-
zběrale. Tola što a kak so wo to
stara, zo so pjenjezy prawje roz-
džěla? Ewangelski tydzenik „Die
Kirche“ wo tym pisa:*

Wuběrk pod předsydstwom wy-
šeho cyrkwinskeho rady Heinricha
Riedela z Mnichowa je wo tym
wuradžował, za čo maja so pje-
njezy wudawać. Na přěnim měst-
nje ma so pomhać tym, kiž hlód
trajaja, a to tam, hdžež su při-
rodne katastrofy zachadžale abo
hdžež je hižom přeco wulka nuza.
To su marokkanske město Agadir,
čekancy z Alžěrskeje, indiske mě-
sto Kalkutta a wulke lěhwa z čě-
kańcami w chinskim měsće Hon-
kong. Druhi nadawk je, zaručić
„chlěb za jutře“. To rěka, twarić
a rozšěrć ratarske a rjemjeslniske
zawody, zo bychy ludžo džělać
móhli a sej tak swój wšědny chlěb
zaslužili. A třeci nadawk budže,

wojować přeciwo chorosćam.
W Nowej Guineji zachadža straš-
na chorosć mjz domoródnymi žo-
nami, kiž mjenuja „kuru“. Žony
mrěja a wosyroćene džěci wo-
stanu same a zawutla.

Kak ma so tale pomoc praktisce
wuskutkować?

W lěhwach w Tunisu a Marok-
ku žiworja wjele džesaćtysac al-
žěrskich ludži, kiž dyrbjachu wój-
ny dla swoju domiznu wopuščić.
Francoska pomocna organizacija
CIMADE dóstanje z akcije „Chlěb
za swět“ džěl pjenjez, zo by čě-
kańcam z cyrobu, wołmjanymi
přikrywami a medikamentami
pomhala.

Row přěnich křesćanow Afriki

Njedaloko Alžěra, tohole wulke-
ho města při Srjedžnym morju,
na přibrjožnej droze do Tipazy,
leži na horach Sahela hoberske
kamjenisko. Krasny maš wuhlad
z horow na Srjedžne morjo a na
Atlasowe horiny. Tola přeco zaso
zložuje pućowacy swojej woći na
wony wulki pomnik, kiž je row
přěnich křesćanow Afriki.

Je to hoberski pomnik, poł py-
ramidy a poł gotiskeho templa
z doriskimi stolpami. Je to impo-
santny twar, kiž nimale dwaj
lěttysacaj přetra a hač do našich
dnjow potaja, za koho je twarjeny
a što bě tam pohrjebany. Jako so

W indiskim kraju Jeypur ma so
ratarstwu pomhać. Nimo toho ma-
ja so tam slać pakety z rajsovej
a jahłowej muku. 200 na poł za-
wutlenych džěci z tohole kraja
chcedža dać do lěkowarnjow. Dru-
him džěcom maja so witaminy
podawać.

W Nowej Guineji chcedža hro-
madzić syroty a je tak před smjer-
ću wuchować. W pralěsu ma so
natwarić chorownja. Dalši wot-
mysl je, mjz domoródnymi mjz-
sobnu pomoc spěchować.

W indiskim staće Bihar je jara
plódna rola, kotraž pak so dosć
njewužiwa. Němscy fachowcy
chcedža mlódych indiskich čłowje-
kow kublać a modernu ratarsku
techniku spěchować.

W Jordanskej budžeja so twarić
nowe džěłarnje a bydlenja, tež
šula za mlóde hospyzy. Wjele
z tych holcow su syroty. Stej tam
hižom dvě chorowni; jedna je so
natwarila z ameriskich darow a
tamna ze šwedskeho. Nětko ma so
tam z němskeje pomocu třeca kli-
nika založić.

W Assuanje w hornjej Egyp-
towskej je hižom wjele lětdžesatkow
chorownja, kotruž je jedne něm-
ske misioniske towarstwo založilo.
Tale klinika je zestarjena a ma so
wobnowić.

4,87 milionow hriwnow ma so
dać za založenje farmow, šulow a
džěłarnjow, 1,11 milionow hriw-
now za wojowanje přeciwo cho-
rosćam a 0,97 milionow hriwnow
za zastaranje při katastrofach a
druhim nuzach. Wot tutych
7 milionow hriwnow dže najwjetši
džěl do Azije (4,8 milionow), mjz
tym zo je za Afriku 0,86 milio-
now, za južnu Ewropu 0,81 milio-
now a za Južnu Ameriku 0,06
milionow hriwnow wotmyslenych.

pod biskupom Hawštynom přěni
křesćenjo tež w Africe hromadža-
chu, jako počachu w romskich kol-
onijach křesćanow přescěhować
a jako torhachu w Romje w cyr-
kusu lawy wěriwych ludži, je so
tele najwjetše rownišćo starowě-
kowskich křesćanow natwarilo, zo
bychu w jeho katakombach wu-
ček před čušlakami romskeho bo-
hota namakali a swojich zemřě-
łych wěsće chować móhli.

Do kóla wokoło rownišća wje-
du wulke wrota ze znamjenjom
křiža do pyramidy. Tola chódby
běchu labyrinty, džělichu so srjedž
pyramidy a na druhim kóncu bě

zaso wuchod. A njejsy namakał potajnu komoru ze zemrělymi. Běchu to „slepe“ chódby, kiž mějachu čušlakow a rubježnikow zamylić a můžemy sej jenož myslić, kak su tam křescenjo třepotajo w swojim wučeku sydali, mjez tym zo Romjenjo ze strašnymi psami row přepytowachu. A potajene nam tež wostanje, kak je so móhl wjele lět tajki mócný pomnik twarić, hdyž bě tola romske město Tipaza tak bliske. Njeje dha to ničto pytný a njeje romska wyšnosť přećiwo tomu zakročila? Lětstotki dolho su pytali rownu komoru, doniž francoski archeologa pod pomnikom wulki štyriróžkaty kamjeń njenamaka, do kotrehož běchu džiwnje cuze pismiki zadypane. Na tutym městnje wulamachu kamjenje — a wotewri so jim chódba, kiž wjedžeše — bywajo přec wuša a wuša — do znutřkowneho, doniž nje-dónđzachu po štyrjoch do wulkeho, čmoweho, kulowateho rumka, z pónojemmi za swjećenu wodu a znamjenjemi křiža na kamjenjach . . . Běchu komoru namakali. Wona bě wosrjedź tohole twara — pod zemju! Džensa su tule chódbu wutwarili, — ale wostanje potajene, pod čejim nawodom su křescenjo tónle jónkrócný skutk dokonjeli.

Pódla rozpadankow a na kamjenjach rownišća sydaja džensa potomnicy něhdyšich knjezow tohole kraja. Slepí prošerjo a wusadni tykaja ludžom swoje ruki napřečo. Wjele tysac chudakow a druhich wustorčenych čaha wot oazy do oazy, doniž zeslabjeni a zawutleni něhdže w kućiku njewumru. Štó jim pomha? Hdže wostanje smilny Samariski? A tak tam sedži prošer a ze slabym hłosom wo pomoc woła, mjez tym zo so za nim pozběhuje hoberske rownišćo přerých křescanow. Wosrjedź Cezarejskeho torhošća steji hišće džensa stara romska studnja. Jeje kamjenje maja na sebi slědy zašłosće, ale hoberske žonjace hlówy — do kamjenjow studnje wubite — hladaja horje k njebju, z kotrehož tak zředka drohotny dešćik na afrisku zemju pada. Pod tutej studnju sydachu před 1500 lětami romske žony, hdyž wodu čerachu a w hlinjanych karanach domoj nošachu. Tu tež tepjachu křescanow, hdyž jich z křudami bijo do areny honjachu, hdžež na nich džiwyje zwěrjata krejlačne čakachu. Stary Rom je zabyty a je so pominył, — křescanstwo pak je wostało.

Hač do kónca lońšeho lěta je było Swjate pismo abo wšelake džěle z njeho přeložene do 1151 rěčow. Loni je so cyła Biblija přeni króć přeložila do dweju indiskeju rěčow a jedneje juhoameriskeje narěče.

Před někotrymi njedželemi je lutherska cyrkej w Šwedskej přenje tři žony wuswjećila na fararki. Budžeja nosyć čorný kostum ze šěrokimaj rukawomaj a wulkim kornarjom. Tutón zastojski šat, ke kotremuž słuša tež slěborny křiž na rječazku, ma być w zymje wołmjany a w lécu židžany.

Na teologiskej fakulće w Helsinkach (Finska) je lětsa najwjace studentow wot založenja uniwersity. Ze 123 studentow je jenož 61 mužow, tamne su žony.

Z wulkimi zhromadnymi kemšemi w centralnej lutherskej cyrkwi w Minneapolisu započa so založenska zhromadžizna Ameriskeje lutherskeje cyrkwyje (American Lutheran Church). Tři samostatne cyrkwyje z 2 250 000 dušemi w USA a Kanadže su so z tym do jedneje zjednočile. Nowa cyrkej, kotraž hamtsce 1. januara 1961 skutkować započnje, ma wjace hač 5000 wosadow w USA a Kanadže z něhdže 4500 duchownymi. Cyrkej ma misioniske pola w Nowej Guineji, Indiskej, Indoneskej, Brazilskej, Kolumbiskej, Etiopijskej (Abesinskej), na kupje Madagaskar a we wšelakich krajach Afriki.

Tež štyri dalše lutherske cyrkwyje w USA prócuja so wo zjednočenje a su sej dałe mjeno Lutheran Church in America. Tuta cyrkej, kiž změje hromadže 3 000 000 wosadnych, stupi 1. januara 1962 do zjawnosće.

Z džěla našich bratrow

Na pjatej synodže lutherskeje cyrkwyje w Pólskej poda jeje biskup, dr. Andrzej Wantuła, rozprawu. Rozloži situaciju lutherskeje cyrkwyje w Pólskej a rjekny, zo njebě lońše lěto lochke. Jedna wina za to je, zo ma lutherska cyrkej přewjele farstwow, kotrež wona z pjenježnych přičin nje-može wudžeržować. Tak bolace kaž to je, njemóže so tele prašenje hinak rozrisać, hač zo so ličba cyrkwinskih twarjenjow pomjeń-

ši. Z dowěru a nadžiju rěčeše biskup wo tym, kak swěrní a poľní nabožneho elana lutherscy wěriwi w Pólskej su: „Mamy wuznamny nabožny kapital, z kotrehož čerpamy a kotryž chcemy rozšěrić. Při tym dyrbymy předewšěm młodžinu dobyć.“ Horda smě lutherska cyrkej być na piano-wanu misionisku wočerstwjernju w Salmopolu a na wočerstwjernju za fararjow we Wapienicy. Lutherski nakład „Stražnica Ewangeliczna“ prócuje so, swojich čitarjow z hódnej křescanskej literaturu zastarować.

Loni su pólscy křescenjo nowe přećelske styki z wukrajnymi cyrkwyjemi namakali. Wosebje su Lutherskemu swětowemu zwjazkej džakowni, zo so bratrowsce wonich stara. Tohorunja dobre je zhromadne džělo ze Swětowej radu cyrkwyjow w Ženewje. Z džakownosću so tež na to spomina, zo je poměr mjez statom a cyrkwyju w Pólskej normalny.

Z Klukša. Srjedź zašleho měsaca — 16. junija — swjećeše naš wosadny knjez farar Meltka swoje pjećdžesaćiny. Wón narodži so w Rakojdach jako 13. džěčo ratarja Arnošta Meltki. Wuchodžiwši tamnišu ludowu šulu studowaše w Brnje (ČSR) a w Budyšinje, hdžež w léce 1932 pruwowanje zralosće zložil. Bohosłowstwo studowaše w Tübingenje a Bonnje. Pobywši z kaplanom w Cwikawje nastupi 1939 farske městno w Rakecach. Po třoch měsacach skutkowanja w Rakecach dyrbjše w awgusće 1939 do wojakow. W oktobru 1945 wróci so z wójny a bu z fararjom w Frankenthalu a nalěto 1951 bu do Klukša powołany. Přez džewječ lět hižom skutkuje sprócniwje tež za črjódku Serbow w swojej wosadže. Bóh Knjez žohnuj jeho a jeho dalše džělo, zo by hišće wjele lět skutkować móhl w Knjezowej winicy.

P. Mě.